



EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 2.5.2017
COM(2017) 257 final

2017/0087 (COD)

Efterlevnadspaket

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om fastställande av villkor och förfarande genom vilka kommissionen får begära att företag och företagssammanslutningar tillhandahåller information när det gäller den inre marknaden och närliggande områden

{SWD(2017) 215 final}

{SWD(2017) 216 final}

{SWD(2017) 217 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Europa är världens största inre marknad där privatpersoner och företag har rätt att arbeta, studera, resa, etablera företag och tillhandahålla varor och tjänster över gränserna. Dessutom garanteras säkra arbetsmiljöförhållanden, miljöskydd och konsumentskydd, vilket föreskrivs i EU-lagstiftningen. För att privatpersoner och företag ska kunna dra nytta av dessa rättigheter fullt ut och för att de ska behålla förtroendet för den inre marknaden är det viktigt att EU-reglerna följs. I meddelandet *Att förbättra den inre marknaden – bättre möjligheter för individer och företag* aviserade därför kommissionen sin avsikt att inrätta en strategi för smart efterlevnad. Syftet är att ”tillämpa en heltäckande strategi som omfattar samtliga stadier i det politiska arbetet, från utformningen av strategier till tillämpning och information, såsom föreskrivet under projektet för bättre lagstiftning. Detta omfattar större hänsyn till utvärderings- och förstärkningsfrågor vid utformningen av strategierna, bättre stöd och vägledning till medlemsstaterna vid tillämpningen av reglerna för den inre marknaden och en mer konsekvent och effektiv tillsynspolitik med målet att förbättra den övergripande överensstämmelsen med reglerna för den inre marknaden och EU-lagstiftning överlag”¹.

Ett av problemen när det gäller att säkerställa att reglerna för den inre marknaden efterlevs är snabb tillgång till tillförlitliga uppgifter. Därför har kommissionen meddelat att ”för att skydda den inre marknaden och få den att fungera bättre kommer kommissionen att lägga fram ett lagstiftningsinitiativ som gör det möjligt att samla in pålitlig information direkt från utvalda marknadsaktörer”².

På samma sätt betonade kommissionen i sitt meddelande *EU-rätten: Bättre resultat genom bättre tillämpning* vikten av ett robust och effektivt system för kontroll av efterlevnaden och angav att kontrollen av efterlevnaden stöder och kompletterar genomförandet av de politiska prioriteringarna. Den förklarar att dess ”nuvarande policy för kontroll av efterlevnaden går ut på att övervaka hur EU-rätten tillämpas och genomförs, lösa problem tillsammans med medlemsstaterna för att rätta till eventuella överträdelser och ingripa mot överträdelser om så behövs”³. Det är dock fortfarande en utmaning att säkerställa en korrekt och fullständig tillämpning av unionsrätten. Kommissionen har därför föreslagit en rad åtgärder för att stärka systemet för kontroll av efterlevnaden till förmån för privatpersoner och företag och för att säkerställa att deras rättigheter på den inre marknaden respekteras. ”Det är viktigt att se till att EU-reglerna [...] efterlevs eftersom de påverkar EU-invånarnas vardag.”

I vissa fall behöver man ha tillgång till tillförlitlig information om marknadsaktörernas beteende för att genomföra reglerna för den inre marknaden, i synnerhet när det gäller marknadsinformation om privata företag. Syftet med detta förslag är inte att skapa nya befogenheter för kommissionen när det gäller kontrollen av efterlevnaden, såsom befogenheter att vidta rättsliga åtgärder mot överträdelser av unionsrätten som rör den inre marknaden och som begåtts av enskilda marknadsaktörer. Syftet med denna förordning är att hjälpa kommissionen att övervaka och kontrollera efterlevnaden av reglerna för den inre marknaden genom att göra det möjligt för den att snabbt få utförlig och tillförlitlig kvantitativ och kvalitativ information från utvalda marknadsaktörer genom en specialinriktad begäran om information. Den föreslagna förordningen kommer att hjälpa kommissionen att säkerställa att

¹ COM(2015)550, 28.10.2015, s. 16

² *Ibid.*, s. 17.

³ C(2016) 8600, EUT C18, 19.1.2017, s. 10.

rättigheterna för privatpersoner och företag på den inre marknaden respekteras och kommer att bidra till att stärka samarbetet med medlemsstaterna. ”Detta skulle även vara till hjälp för att föreslå förbättringar inom områden där utvecklingen visar att bristande genomförande beror på svårigheter i den relevanta sektoriella lagstiftningen.”⁴ Den föreslagna förordningen är avsedd för sådana fall där fördelarna med snabb och exakt efterlevnad tydligt uppväger den börda och de kostnader som detta innebär för berörda företag eller företagssammanslutningar.

Ett nytt verktyg kommer att användas på områden där EU kan uppvisa konkreta resultat som är viktiga för privatpersoner och företag. Med effektivare verktyg för efterlevnad kommer EU att på ett snabbare och mer effektivt sätt kunna agera och säkerställa att EU:s lagstiftning följs till fullo inom de prioriterade områdena.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Förslaget är förenligt med artikel 3.3 i fördraget om Europeiska unionen (nedan kallat *EU-fördraget*), som fastställer att upprättandet av en inre marknad är ett av EU:s viktigaste mål och sker i samarbete med medlemsstaterna. Det är också förenligt med artikel 26 i EU-fördraget, som ger EU befogenhet att vidta åtgärder för att säkerställa att den inre marknaden fungerar på ett korrekt sätt, och med artikel 17 i EU-fördraget, som överlåter till kommissionen att se till att bestämmelserna i fördraget och sekundärrätten följs och att övervaka tillämpningen av unionsrätten. Detta förslag syftar inte till att skapa ett nytt förfarande för att genomföra EU-lagstiftning. Tvärtom kan det föreslagna informationsverktyget användas inom ramen för de befintliga förfarandena, såsom det överträdelseförfarande som föreskrivs i artikel 258 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *EUF-fördraget*).

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Kommissionen har redan utredningsbefogenheter att genomdriva EU:s konkurrensregler som är nödvändiga för att den inre marknaden ska fungera. Användningen av dessa befogenheter har visat sig vara mycket effektiva när det gäller att se till att dessa regler tillämpas. Till exempel i fråga om statligt stöd kunde kommissionen i två viktiga fall direkt få avgörande information på företagsnivå, vilket i sin tur ledde till att man kunde driva in obetald skatt i form av olagligt statligt stöd⁵.

Dessutom är detta förslag förenligt med andra EU-bestämmelser som ger EU-organ eller nationella myndigheter befogenhet att samla in information på företagsnivå och dela den med kommissionen inom särskilda områden som gäller den inre marknaden (t.ex. konsumentskydd, finansiella tjänster, marknadsövervakning och nätverksindustrier). Kommissionen kommer bara att använda den föreslagna förordningen som en sista utväg om man inte lyckas få nödvändig information på annat sätt.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Detta förslag grundas på artiklarna 43.2, 91, 100, 114, 192, 194.2 och 337 i EUF-fördraget.

I artikel 337 i EUF-fördraget fastställs kommissionens befogenhet att samla in all den information som behövs för att kunna fullgöra de uppgifter som den ålagts inom de gränser och på de villkor som rådet kan fastställa genom beslut med enkel majoritet. Europeiska

⁴ COM(2015) 550, s. 16.

⁵ Jfr kommissionens pressmeddelande av den 21 oktober 2015.

unionens domstol (nedan kallad *EU-domstolen*) har redan fastslagit att denna artikel får användas som rättslig grund för sekundärlagstiftningen när det gäller kommissionens insamling av information som en allmän verksamhet, utan att det krävs att insamlingen måste göras för att uppnå EU:s politiska mål inom ett visst område⁶. EU-domstolen har dock också sagt att en unionsrättsakt inte omfattas av artikel 337 i EUF-fördraget enbart för att den syftar till att inrätta ett system för att samla in information⁷. Det måste därför undersökas om detta initiativ är nödvändigt när det gäller dess syfte och innehåll för att uppnå de specifika målen för ett politikområde. Syftet med detta initiativ är att förbättra kommissionens tillgång till den marknadsinformation som den behöver för att kunna fullfölja sina uppgifter enligt artikel 17 i EU-fördraget och ta tag i allvarliga problem med tillämpningen av reglerna för den inre marknaden. Detta kan bara bidra till att förbättra kommissionens arbete med att säkerställa att EU-lagstiftningen tillämpas på detta område. Därför behövs detta initiativ för att uppnå målet att säkerställa att den inre marknaden fungerar i den mening som avses i artikel 26 i EUF-fördraget. Artikel 337 i EUF-fördraget måste därför kompletteras med en rättslig grund för den inre marknaden, t.ex. artikel 114 i EUF-fördraget, som föreskriver antagandet av åtgärder som är nödvändiga för en väl fungerande inre marknad. Om kommissionens arbete förbättras i detta sammanhang bidrar det till att förebygga att det uppstår hinder för den inre marknadens funktion⁸, vilket är ett av de politiska mål som avses i artikel 114 i EUF-fördraget⁹. Därför är det motiverat att välja artikel 114 i EUF-fördraget för att komplettera artikel 337 i EUF-fördraget. Utöver artikel 114 i EUF-fördraget är det lämpligt att använda andra artiklar i fördraget som kompletterande rättslig grund för att täcka in de områden av den inre marknaden som grundas på särskilda artiklar i EUF-fördraget avseende lagstiftningsåtgärder, dvs. artiklarna 43 (jordbruksprodukter), 91 och 100 (transport) och 194 (energi) eller områden som rör den inre marknaden, dvs. artikel 192 (miljö).

Artiklarna 114 och 337 i EUF-fördraget har använts tillsammans som rättslig grund i en tidigare EU-rättsakt, vilket gett kommissionen befogenheter att samla in information om den inre marknaden. Det gäller Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster¹⁰.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Det krävs åtgärder på EU-nivå för att ge kommissionen bättre tillgång till sådan marknadsinformation som behövs för att ta itu med allvarliga problem med tillämpningen av EU:s lagstiftning avseende den inre marknaden när den ska fullgöra sina uppgifter enligt artikel 17 i EU-fördraget. Det informationsverktyg som inrättats genom detta initiativ ska vara en sista utväg när man inte lyckats få information på annat sätt. Det kommer därför att användas endast i de fall där nationella åtgärder skulle misslyckas på grund av deras

⁶ Domar i målen C-426/93, punkt 22, och C-490/10, punkt 64.

⁷ C-490/10, punkt 68.

⁸ EU-domstolen har konstaterat att kommissionen i hög grad förlitar sig på den information som tillhandahålls av klagandena, offentliga och privata organ samt medlemsstaterna när den kontrollerar efterlevnaden av EU:s lagstiftning eftersom den saknar egna utredningsbefogenheter. Under sådana förutsättningar måste åtgärder för kontroll av efterlevnaden bygga på den befintliga och ofullständiga rättsliga ramen för insamling av information, vilket leder till en ojämn och otillräcklig insamling av information på företagsnivå. Följaktligen blir sådana åtgärder för kontroll av efterlevnaden svårare, eller i vissa fall omöjliga, vilket kan leda till att det skapas hinder för en väl fungerande inre marknad som sedan inte åtgärdas på rätt sätt.

⁹ Se EU-domstolens domar i målen C-380/03, punkterna 38–42 och 80, C-434/02, punkterna 31–34 och C-376/98, punkt 86.

¹⁰ EUT L 241, 17.9.2015, s. 1.

omfattning eller verkningar och EU skulle ha bättre förutsättningar att agera. Informationsverktyget kommer att användas när dessa problem får konsekvenser utanför en medlemsstat och när det för att man ska kunna ta itu med dem krävs att man samlar in information på ett enhetligt och konsekvent sätt från utvalda marknadsaktörer i mer än en medlemsstat. Sådana åtgärder på EU-nivå skulle uppfylla kravet på nödvändighet och stärka kommissionens förmåga att se till att EU-rätten respekteras i fråga om den inre marknaden.

När det gäller mervärdet kommer detta verktyg att förenkla samordningen mellan kommissionen och medlemsstaterna i sådana fall där det finns viktiga gränsöverskridande inslag och information behövs från marknadsaktörer som är verksamma i mer än en medlemsstat. Sådana åtgärder på EU-nivå skulle också göra det möjligt att snabbt få tillgång till information och säkerställa att de gränsöverskridande uppgifter som samlats in är jämförbara och resulterar i effektivare efterlevnad. På så sätt skulle den totala administrativa bördan bli mindre för berörda företag och myndigheter.

Samtidigt som detta initiativ respekterar att kommissionen i egenskap av fördragets väktare är skyldig att övervaka att EU-rätten tillämpas, fråntar det inte medlemsstaterna deras viktiga roll att tillsammans med kommissionen se till att reglerna tillämpas inom de områden som rör den inre marknaden eller andra liknande områden. De kommer även i fortsättningen att ha egna utredningsbefogenheter och rätt att utvidga dem. Dessutom kommer tillämpningen av denna förordning att omfatta medlemsstaterna i olika instanser, något som återspeglar principen om lojalt samarbete mellan kommissionen och medlemsstaterna.

I synnerhet ska alla kommissionens beslut där kommissionen uttrycker sin avsikt att använda sin befogenhet att begära information från företag eller företagssammanslutningar inom ramen för detta initiativ meddelas den eller de berörda medlemsstaterna. I detta initiativ fastställs också strategier för utbyte av information mellan kommissionen och medlemsstaterna när det gäller begäran om information och svaren på en sådan begäran, utan att det påverkar kraven på tystnadsplikt.

Det är också förenligt med EUF-fördraget på så sätt att det utgår ifrån att kommissionen ska kunna samla in den information som behövs för att den ska kunna fullgöra de uppgifter som anförtrots den enligt de lämpliga villkor som fastställs av den lagstiftande makten.

- **Proportionalitetsprincipen**

Detta förslag står i proportion till de eftersträlvade målen och går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål. För det första måste det röra sig om ett allvarligt problem med tillämpningen av EU:s lagstiftning på de områden som omfattas av förordningens tillämpningsområde. För det andra ska detta utredningsverktyg endast användas som en sista utväg när inga andra alternativa sätt att samla in information som är relevant för att ta itu med problemet ger resultat. För det tredje kommer kommissionen att i ett formellt beslut behöva visa att sådan information är nödvändig för att ta itu med problemet, att informationen kommer att finnas lätt tillgänglig för dem som en begäran ställts till och att andra metoder för att erhålla informationen har misslyckats. För det fjärde ska begäran om information vara specialinriktad både när det gäller längden på begäran om information och antalet uppgiftslämnare. Huruvida kommissionen uppfyller dessa villkor ska kunna bli föremål för rättslig prövning vid EU-domstolen. Slutligen måste den totala administrativa bördan minimeras, både för företagen (genom att man utelämnar mikroföretag helt och minimerar konsekvenserna för små och medelstora företag – se nedan) och myndigheterna (genom att man undviker ineffektiva strategier för samordning mellan kommissionen och medlemsstaterna, samtidigt som man säkerställer full insyn för dem).

Förslaget gör det möjligt för kommissionen att besluta om påföljder för företag eller företagssammanslutningar som avsiktligt eller av grov oaktsamhet underlåter att besvara en begäran om information eller efterleva beslut som utfärdats enligt den föreslagna förordningen. Syftet är inte att företagen genom påföljderna ska rätta till den underliggande marknadens beteende. Hotet om påföljder är ett incitament för att säkerställa att begäran om information besvaras i tid och på ett fullständigt, korrekt och icke vilseledande sätt. I förslaget fastställs den högsta nivån för påföljder som grundar sig på reglerna för statligt stöd där de tjänar som avskräckande exempel. Förslaget innebär dock inte att kommissionen är skyldig att automatiskt besluta om påföljder mot företag som inte svarar. Det fastställer inte heller något minimistraffbelopp, eftersom kommissionen måste göra en bedömning från fall till fall, med vederbörlig hänsyn till proportionalitetsprincipen, särskilt för små och medelstora företag. Varje beslut som kommissionen fattat om påföljder skulle kunna bli föremål för rättslig prövning.

- **Val av instrument**

En förordning är ett lämpligt rättsligt instrument för att fastställa regler som syftar till att stärka kommissionens direkta tillgång till relevant information¹¹. Både det förfarande som leder till kommissionens antagande av en begäran om information och eventualiteten att företagen åläggs, inklusive sanktioner i förekommande fall, bör fastställas i en förordning. En förordning skulle leda till större rättssäkerhet och skulle kunna säkerställa en enhetlig tolkning jämfört med om man, för att uppnå detta mål, skulle harmonisera de nationella reglerna med hjälp av ett direktiv. Med ett fristående instrument skulle man också undvika oförenlighet med de befintliga rättsliga instrument som ger kommissionen utredningsbefogenheter inom andra politikområden¹².

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR¹³, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Samråd med berörda parter¹⁴**

Kommissionen genomförde ett offentligt samråd om detta initiativ under perioden 2 augusti–7 november 2016. Man fick in 71 svar fördelade enligt följande: 44 från näringslivet¹⁵, 16 från konsumenter, icke-statliga organisationer eller det civila samhället och 11 från myndigheter. Deltagarna kom från 18 medlemsstater (68), ett EES-land (1) och ett land utanför EU (2). Svaren visade att företag ofta är motvilliga till att utbyta känslig affärsinformation med myndigheter, inte bara när det gäller att svara på offentliga samråd, utan även när det behövs för att stödja påståenden om överträdelser av deras rättigheter. Uppgiftslämnarna rapporterade att de skulle vara villiga att tillhandahålla känslig information till kommissionen om man kunde garantera konfidentialitet och begränsa den administrativa bördan. Flera företag stödde dock endast frivilligt deltagande när det gäller begäran om information.

¹¹ Användningen av artikel 114 i EUF-fördraget som rättslig grund för en förordning har redan godtagits av EU-domstolen. Se mål C-270/12, punkt 97 och följande punkter.

¹² Exempelvis rådets förordning (EU) 2015/1589 av den 13 juli 2015 om genomförandebestämmelser för artikel 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUT L 248, 24.9.2015). Denna förordning har en annan rättslig grund med ett annat lagstiftningsförfarande och har anpassats till de specifika målen, stegen i förfarandet och kommissionens befogenheter inom området för statligt stöd.

¹³ Ej tillämpligt.

¹⁴ Närmare uppgifter finns i bilaga 2 till konsekvensbedömningen.

¹⁵ Näringslivsorganisationer (31), inklusive organisationer som endast företräder små och medelstora företag, och företag (13), inklusive små och medelstora företag samt mikroföretag (9). Deltagande näringslivsorganisationer representerade sammanlagt över 20 miljoner företag.

Kommissionen har också genomfört riktade samråd med flera stora näringslivsorganisationer som reserverade sig när det gäller att ge kommissionen befogenhet att begära information från företag utanför det konkurrensrättsliga området. De uttryckte oro över skyddet av känslig affärsinformation, den administrativa bördan och eventuella böter för att man inte besvarar begäranden. Företag uttryckte sin frustration över kommissionens långsamma respons i ärenden som rör medlemsstaternas överträdelser av EU:s regler.

På rådets arbetsgruppmöte om konkurrenskraft och högnivågruppens möten frågade medlemsstaterna om vilka villkor som kommissionen ska uppfylla för att den ska kunna begära information, deras roll i processen, den administrativa börda som detta leder till och proportionalitetsprincipen vid eventuella sanktioner.

De berörda parternas förslag har i hög grad beaktats, särskilt när det gäller kraven på den begränsade användningen av verktyg (som resulterat i (förhands-)villkor för användningen av utredningsverktyg – bland annat medlemsstaternas roll) och den administrativa bördan (t.ex. möjligheten att endast begära information som är lättillgänglig för de uppgiftslämnande företagen). Frågorna om skyddsåtgärder för att skydda sekretessbelagd information och påföljder vid uteblivna svar togs upp på grundval av etablerad praxis i konkurrensrätten.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Kommissionen har inte förlitat sig på några särskilda externa sakkunnigutlåtanden för detta initiativ.

- **Konsekvensbedömning**

I konsekvensbedömningsrapporten förklaras hur bristen på tillförlitlig och korrekt information på företagsnivå för kommissionen och medlemsstaterna skapar problem i situationer då tillgången till sådan information är nödvändig för att snabbt kunna genomföra reglerna för den inre marknaden. Utöver det befintliga grundscenariot undersöks i rapporten dessutom följande olika politiska alternativ för att ta itu med detta problem: 1) Frivilligt utbyte av bästa praxis mellan medlemsstaterna och med kommissionen samt utarbetande av riktlinjer om insamling av information på företagsnivå. 2) Avskaffandet av nationella regler som hindrar myndigheterna i medlemsstaterna från att utbyta den information på företagsnivå som de redan har, eller skulle kunna få tillgång till, med kommissionen och de andra medlemsstaterna. 3) Införandet av återstående utredningsbefogenheter på nationell nivå¹⁶ så att medlemsstaterna kan samla in information i samtliga fall på företagsnivå och dela den med kommissionen. 4) Införandet av ett utredningsverktyg som kommissionen får använda som en sista utväg om man misstänker att det finns hinder för att den inre marknaden ska fungera och den begärda informationen på företagsnivå är nödvändig för att beslut ska kunna fattas snabbt och effektivt och inte är lätt tillgänglig på annat sätt. 5) En kombination av alternativen 2 och 4. Alternativen 2, 3 och 4 har rättslig karaktär. Bland de förkastade alternativen finns mer omfattande EU-statistik och införande av skyldigheter för företagen att regelbundet rapportera.

Införandet av ett utredningsverktyg som en sista utväg för kommissionen (alternativ 4) ansågs vara det bästa politiska alternativet när det gäller subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, samtidigt som det också var det mest effektiva och kostnadseffektiva alternativet. Alternativ 4 innebär att man kommer till rätta med samordningsproblem och problem på ett rättsområde om medlemsstaterna agerar var och en för sig då de handlägger ärenden som har gränsöverskridande inslag. Detta bör leda till mer gedigen information om störningar på den inre marknaden. Detta bör i sin tur göra det möjligt

¹⁶ Alternativ 3 omfattar också alternativ 2.

för kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa att reglerna för den inre marknaden efterlevs i högre grad. Detta skulle stärka konsumenternas förtroende för den inre marknaden och bidra till att utnyttja dess potential fullt ut. Bättre tillgång till information bör leda till en mer välunderbyggd efterlevnad av reglerna för den inre marknaden på medlemsstatsnivå, vilket skulle begränsa antalet överträdelseförfaranden mot medlemsstater. Både företagen och konsumenterna skulle tjäna på en bättre fungerande inre marknad, som skulle innebära t.ex. färre hinder för marknadstillträde, ökad konkurrens, ökad konkurrenskraft och bättre/billigare gränsöverskridande (och eventuellt internationell) expansion.

De totala årliga administrativa kostnaderna för företag eller företagssammanslutningar (dvs. sammanställning av information för att förbereda svar och juridisk rådgivning) uppskattas till mellan 370 000 euro och 610 000 euro¹⁷. En mindre ytterligare kostnad skulle kunna uppstå vid inlämning av icke-konfidentiella svar (dvs. för att skydda svarandens affärshemligheter). De kostnader som härrör från det föredragna alternativet är försumbara för medlemsstaterna (se avsnitt 4 när det gäller kommissionen). Inga direkta sociala eller miljörelaterade kostnader tillkommer om det föredragna alternativet används.

Konsekvensbedömningsrapporten och en sammanfattning¹⁸ har lämnats in till nämnden för lagstiftningskontroll. Nämnden avgav först ett negativt yttrande den 20 januari 2017, som därefter följdes av ett positivt yttrande med reservationer den 23 mars 2017¹⁹. Nämnden begärde att rapporten skulle rättas i enlighet med nämndens rekommendationer²⁰. Rapporten inriktas nu tydligt på målet att ta itu med problemet att det saknas nödvändig relevant information för att säkerställa att reglerna för den inre marknaden tillämpas i de specifika fall där information behövs och inte kan fås på annat sätt. I den förtydligas också de villkor som kommissionen måste uppfylla innan den kan använda utredningsverktyget (se ovanstående underrubrik om proportionalitetsprincipen), inbegripet att den måste visa att den begärda informationen inte finns tillgänglig från andra källor (och att det används som en sista utväg). I rapporten förtydligas också de synpunkter som framförts av berörda aktörer²¹.

• **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

När kommissionen utfärdar en begäran om information till företag och företagssammanslutningar måste den välja ut mottagarna noggrant, så att begäran bara ställs till företag och företagssammanslutningar som kan lämna tillräckligt relevant information (artikel 5.3). Vanligtvis är det bara stora företag som antingen har en stark marknadsställning eller stora handelsvolymmer som kan lämna relevant information till kommissionen. Till skillnad från små och medelstora företag bedriver större företag normalt sin verksamhet i större skala och är så pass utvecklade att de relativt enkelt kan ta fram den begärda informationen. Detta skulle inte leda till någon oproportionerlig administrativ börda eller några oproportionerliga följder för dessa företag.

¹⁷ Detta gäller om man utgår från fem begäranden per år (med flera mottagare per begäran).

¹⁸ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia>

¹⁹ *Ibid.*

²⁰ Nämnden för lagstiftningskontroll konstaterade att rapporten fortfarande inte är tillräckligt tydlig och ibland inkonsekvent när det gäller initiativets tillämpningsområde. På flera ställen i rapporten framställs fortfarande informationsverktyget för den inre marknaden som en lösning på allmänna problem när det gäller tillgången till uppgifter eller som en informationskälla för sådant som rör den inre marknaden och som inte beror på specifika brister i efterlevnaden, samtidigt som detta inte motiveras. 2) Rapporten tydliggör att verktyget ska utgöra en sista utväg, men den är inte tydlig i frågor som gäller skyddsåtgärder eller villkor som skulle kunna föranleda en utredning. 3) Huvudrapporten återspeglar fortfarande inte medlemsstaternas och näringslivets respektive ståndpunkter tillräckligt tydligt.

²¹ Se konsekvensbedömningsrapporten för ytterligare förklaringar till de ändringar som gjorts.

Små och medelstora företag skulle teoretiskt sett kunna bli ombedda att besvara en begäran om information inom ramen för detta förslag (t.ex. inom särskilda sektorer eller marknader där de kan ha en stark ställning). Med tanke på omfattningen av deras ekonomiska verksamhet, är det dock inte troligt att detta skulle hända. Om det trots allt är nödvändigt att ställa en begäran till ett litet eller medelstort företag, ska enligt förslaget dess kostnader för efterlevnad minimeras. Kommissionen är särskilt skyldig att ta vederbörlig hänsyn till proportionalitetsprincipen när den överväger omfattningen av en begäran om information som ställts till små och medelstora företag (artikel 5.3). Den beräknade kostnaden för att besvara en begäran för ett litet eller medelstort företag varierar från 300 till 1 000 euro per begäran och eventuella ytterligare kostnader på 1 000 euro tillkommer för juridisk rådgivning (omkring 25 % av den uppskattade kostnaden för ett stort företag).

Mikroföretag är undantagna från detta förslag för att de inte ska åläggas med en oproportionerlig administrativ börda, särskilt med tanke på att det är osannolikt att de kommer att kunna tillhandahålla tillräckligt relevant information.

Både stora och små företag kommer att kunna dra nytta av en bättre fungerande inre marknad tack vare kommissionens och medlemsstaternas mer riktade åtgärder för att kontrollera efterlevnaden, vilket säkerställer tillämpningen av unionsrätten, bland annat på området för den inre marknaden.

I förslaget föreskrivs inte några särskilda format eller kommunikationskanaler för att behandla begäranden om information, utan det förhåller sig neutralt till informations- och kommunikationsteknikens utveckling.

- **Grundläggande rättigheter**

Detta förslag är förenligt med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i särskilt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Det innehåller skyddsåtgärder och garantier som utformats med beaktande av företagens berättigade intresse att skydda sina affärshemligheter, nämligen i artikel 7 (skydd av konfidentiell information) och artikel 16 (tystnadsplikt) i förslaget (artikel 7 i stadgan). Förslaget är också förenligt med rätten till skydd av personuppgifter (artikel 8 i stadgan) och med bestämmelserna om tillgång till handlingar som förvaras av kommissionen (artikel 41 i stadgan). Förslaget respekterar rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol (artikel 47 i stadgan), så att mottagarna av en begäran om information får ifrågasätta den vid EU-domstolen. Bestämmelserna om ett eventuellt åläggande av böter eller viten respekterar rätten till oskuldspresumtion och påföljdernas proportionalitet (artiklarna 48 och 49 i stadgan).

4. BUDGETKONSEKVENSER

Detta initiativ ger inte upphov till ytterligare ett system för efterlevnad som kommissionen ska tillämpa. I stället ger det kommissionen ett särskilt utredningsverktyg som ska användas som en sista utväg och som en del av befintliga förfaranden och åtgärder för kontroll av efterlevnad. Uppskattningsvis skulle kommissionen kunna ådra sig årliga kostnader på 120 000–430 000 euro för insamling och analys av uppgifter, om det antas att fem begäranden görs per år²². Kommissionens ovannämnda kostnader skulle inte kräva några nya budgetbehov, utan bara en omfördelning av befintlig personal och infrastruktur.

²²

Kommissionen är inte skyldig att använda utredningsverktyget.

5. ÖVRIGA INSLAG

• **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Kommissionen kommer att övervaka användningen av förordningen i syfte att bedöma dess ändamålsenlighet och proportionalitet. Den kommer att grunda sig på följande kriterier: det extraordinära vid användningen av förordningen, samarbete mellan mottagarna av begäran om information vid tillhandahållandet av denna information och kvaliteten på den information som samlats in. Kommissionen kommer att registrera de uppgifter som krävs i detta avseende (t.ex. årlig användning av verktyget, det område som berörs inom den inre marknaden, de företag eller företagssammanslutningar som omfattas, svarens aktualitet, utförlighet, exakthet och kvalitet, svarsfrekvens samt huruvida kommissionens användning av verktyget ledde till bättre kontroll av efterlevnaden). Den kommer att göra en uppföljning genom frivilliga feedbackundersökningar riktade till företag som omfattas av begärandena för att ta del av deras uppfattning om processen. Dessutom kommer kommissionen att övervaka nyttan av detta verktyg (t.ex. framgångar för överträdelseförfaranden och synpunkter från berörda parter om detta). Resultaten från dessa kontroller ska bedömas efter fem års tillämpning av förordningen. Kommissionen måste upprätta en rapport om tillämpningen av förordningen vartannat år.

• **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Kapitel I (Allmänna bestämmelser) innehåller syfte, tillämpningsområde och definitioner (artiklarna 1–4). Det ger kommissionen (artikel 4) befogenhet att begära information direkt från företag eller företagssammanslutningar för att ta itu med ett allvarligt problem med tillämpningen av unionslagstiftningen, vilket riskerar att undergräva förverkligandet av ett viktigt politiskt mål för EU.

I kapitel II fastställs villkoren och förfarandet för att begära information. I artikel 5 begränsas kommissionens befogenhet när det gäller åtgärder som får vidtas som en sista utväg, dvs. om den inte kan samla in informationen från andra källor på ett tillfredsställande, tillräckligt omfattande eller snabbt sätt. Kommissionen måste anta ett förhandsbeslut om att den tänker utnyttja befogenheten i fråga och förklara vilket det misstänkta allvarliga problemet är, vilken information som söks, varför sådan information krävs, varför andra metoder för att erhålla sådan information misslyckats och vilka kriterierna är för att välja ut vilka mottagare (som inte kan vara mikroföretag) begäran ska ställas till. Kommissionen har endast befogenhet att begära information som mottagaren av begäran kan tillhandahålla. Den eller de berörda medlemsstaterna kommer att få förhandsbeslutet, och kommissionen är skyldig att underrätta den eller de berörda medlemsstaterna om detta utan dröjsmål. I artikel 6 föreskrivs det förfarande som ska följas vid en begäran om information. Kommissionen får begära att företag eller företagssammanslutningar tillhandahåller information genom en enkel begäran eller genom ett beslut, och den ska underrätta den medlemsstat där mottagaren har sitt säte. Om kommissionen har inlett ett formellt överträdelseförfarande enligt artikel 258 i EUF-fördraget är kommissionen skyldig att förse den medlemsstat som berörs av förfarandet med en kopia av alla begäranden om information som ställdes inom ramen för det förfarandet, oavsett var företaget eller företagssammanslutningen har sitt säte. Artikel 7 behandlar svaren på begärandena och skydd av konfidentiell information. Dessa bestämmelser förpliktar kommissionen att vidarebefordra de erhållna svaren till den medlemsstat som berörs av begäran om de är relevanta för ett formellt överträdelseförfarande mot den berörda medlemsstaten enligt artikel 258 i EUF-fördraget. Om ett svar innehåller information som är konfidentiell i förhållande till den medlemsstaten, ska kommissionen endast lämna en icke-

konfidentiell version av inlagan. Artikel 8 begränsar användningen av den information som samlats in för det ändamål som fastställs i artikel 4.

I kapitel III (artiklarna 9–13) fastställs regler om böter och viten om en uppgiftslämnare tillhandahåller felaktig eller vilseledande information eller om medlemsstaten lämnar ofullständig information eller ingen information alls efter det att kommissionen fattat ett formellt beslut om en begäran. Dessa regler följer modellen i förordning (EU) 2015/1589 som är tillämplig inom området för statligt stöd.

I kapitel IV (Slutbestämmelser – artiklarna 14–19) fastställs regler om förlängning av tidsfrister, offentliggörande av kommissionens beslut, tystnadsplikt för medlemsstaterna, uppgiftsskydd (EU-tjänstemän är redan bundna av liknande skyldigheter enligt artikel 339 i EUF-fördraget) samt rapporteringskrav för kommissionen och ikraftträdandet av förordningen.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om fastställande av villkor och förfarande genom vilka kommissionen får begära att företag och företagssammanslutningar tillhandahåller information när det gäller den inre marknaden och närliggande områden

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 43.2, 91, 100, 114, 192, 194.2 och 337,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande²³,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande²⁴,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Enligt artikel 3.3 i fördraget om Europeiska unionen (nedan kallat *EU-fördraget*) är upprättandet av en inre marknad ett av EU:s viktigaste mål som ska uppnås i samarbete med medlemsstaterna. Enligt artikel 26.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *EUF-fördraget*) ska unionen besluta om åtgärder i syfte att upprätta den inre marknaden eller säkerställa dess funktion. Enligt artikel 26.2 i EUF-fördraget ska den inre marknaden omfatta ett område utan inre gränser, där fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital säkerställs. Den inre marknaden har resulterat i nya möjligheter och stordriftsfördelar för europeiska företag, har skapat arbetstillfällen, har erbjudit konsumenterna ökad valfrihet till lägre priser samt har gjort det möjligt för europeiska medborgare att bo, studera och arbeta i unionen. Trots alla framsteg som gjorts finns det fortfarande betydande svårigheter när det gäller den inre marknads upprättande och funktion, och privatpersoner och företag kan inte fullt ut dra nytta av den inre marknaden. Information som inte är optimal och som påverkar kommissionens agerande i fråga om tillämpningen av unionslagstiftningen på området för den inre marknaden ökar i vissa fall risken för att det ska uppstå problem med handeln på den inre marknaden till följd av icke samordnade nationella genomförandeåtgärder eller olikartad utveckling av nationell lagstiftning för att lösa dessa problem.
- (2) I artikel 337 i EUF-fördraget fastställs kommissionens befogenhet att, inom de gränser och på de villkor som med enkel majoritet fastställts av rådet, inhämta all den information som behövs för att fullgöra de uppgifter den anförtrotts. I sin dom i mål C-

²³ EUT C , , s. .

²⁴ EUT C , , s. .

490/10, Europaparlamentet mot rådet, klargjorde domstolen att om insamling av information direkt bidrar till att målen inom ett av unionens politikområden uppnås ska den akt som fastställer villkoren för en sådan insamling utgå från den rättsliga grund som hänför sig till detta politikområde. I denna förordning föreskrivs inte bara en ram inom vilken kommissionen kan samla in information från företag och företagssammanslutningar, utan också åtgärder för att se till att begäranden om information verkställs. Samtidigt som denna förordning till fullo tar hänsyn till att kommissionens befogenhet att samla in information bygger direkt på fördraget, ska den förutom artikel 337 i EUF-fördraget också grundas på bestämmelserna i artiklarna 43.2, 91, 100, 192 och 194.2 i EUF-fördraget samt artikel 114 i EUF-fördraget, vilken föreskriver att nödvändiga åtgärder ska vidtas för den inre marknadens upprättande och funktion, däribland om skillnaderna mellan de nationella reglerna är sådana att de utgör hinder för de grundläggande friheterna eller om det är nödvändigt att förhindra att det uppstår svårigheter när det gäller den inre marknadens upprättande och funktion.

- (3) För att upptäcka sådana svårigheter och vid behov ta itu med dem på ett effektivt och ändamålsenligt sätt krävs snabb tillgång till kvantitativ och kvalitativ information om marknaden som är utförlig, korrekt och tillförlitlig. Detta är särskilt fallet när kommissionen agerar som fördragets väktare i enlighet med artikel 17.1 i EU-fördraget, som överlåter till kommissionen att säkerställa att fördragen tillämpas och att institutionerna vidtar åtgärder i enlighet med dem och att övervaka tillämpningen av unionsrätten. Såsom fastställts av domstolen vid ett flertal tillfällen i samband med överträdelseförfaranden i enlighet med artikel 258 i EUF-fördraget är det kommissionen som ska förse domstolen med all relevant information för att styrka förekomsten av en överträdelse. Sådan information kan i vissa fall omfatta information om marknaden som behövs för att domstolen ska kunna fastställa huruvida unionsrätten har åsidosatts.
- (4) Kommissionen har inga egna allmänna utredningsbefogenheter för att se till att unionsrätten efterlevs när det gäller området för den inre marknaden. De befintliga undersökningsbefogenheterna som rör konkurrensregler i enlighet med rådets förordning (EG) nr 1/2003²⁵, rådets förordning (EG) nr 139/2004²⁶ och rådets förordning (EU) 2015/1589²⁷ begränsas av den rättsliga grunden till definierade områden och medger inte att redan insamlad information samlas in eller används för andra politiska ändamål som rör den inre marknaden.
- (5) Såsom erkänns i domstolens rättspraxis är kommissionen till stor del beroende av den information som lämnas av de klagande, offentliga och privata organ samt de berörda medlemsstaterna när den tillämpar unionsrätten, samtidigt som den får förlita sig på indicier. Enligt artikel 4.3 i EU-fördraget är medlemsstaterna skyldiga att underlätta kommissionens uppgifter, i synnerhet dess roll som fördragets väktare, något som domstolen påmint om flera gånger. Medlemsstaterna får emellertid inte alltid tillgång till den relevanta information om marknaden som kommissionen behöver för att

²⁵ Rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget (EGT L 1, 4.1.2003, s. 1).

²⁶ Rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer (EUT L 32, 5.2.2004, s. 1).

²⁷ Rådets förordning (EU) 2015/1589 av den 13 juli 2015 om genomförandebestämmelser för artikel 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUT L 248, 24.9.2015, s. 9).

fullgöra sina uppgifter, eller också kan de nationella reglerna om insamling av information hindra dem från att lämna ut den information som samlats in.

- (6) Som komplement till informationen från medlemsstaterna förlitar sig kommissionen på frivilligt samarbete med berörda parter, särskilt de klagande. I vissa fall när ärenden är komplexa och har gränsöverskridande inslag måste kommissionen för att kunna genomföra en välgrundad analys komplettera den information som den fått genom dessa kanaler för att exempelvis säkerställa att den är helt korrekt eller att information från olika medlemsstater har ett jämförbart format. Dessutom kan kommissionen inte alltid förlita sig på officiell statistik när det gäller åtgärder för kontroll av efterlevnaden, eftersom den inte tagits fram vid samma tillfälle och kanske inte alltid är tillräckligt detaljerad eller är uppdelad i syfte att behandla enskilda ärenden.
- (7) Även om det nuvarande regelverket när det gäller kommissionens metoder att skaffa information för att hantera problem med reglerna för den inre marknadens upprättande och funktion fungerar effektivt i de allra flesta fall, uppstår utmaningar särskilt i situationer då man behöver detaljerade, jämförbara, aktuella och ofta konfidentiella specifika uppgifter om marknaden inom en begränsad tidsperiod. En sund ekonomisk analys är särskilt lämplig för att bedöma förekomsten av svårigheter när det gäller den inre marknadens upprättande och funktion i de komplexa ärenden som har gränsöverskridande inslag, särskilt när dessa ärenden gäller snabbväxande marknader, nya ekonomiska verksamheter och nya affärsmodeller, som bland annat utmanar befintliga ekonomiska antaganden. Det kan dock visa sig vara svårt att genomföra en sådan bedömning om det saknas tillräcklig och jämförbar information. Detta gör kommissionens uppgift att säkerställa tillämpningen av unionsrätten svårare i dessa särskilda situationer.
- (8) Om detaljerad, jämförbar, aktuell och ofta konfidentiell information om marknaden endast kan erhållas snabbt från marknadsaktörer, verkar det lämpligt att som en sista utväg ge kommissionen, inom de gränser och på de villkor som fastställs i denna förordning, befogenhet att begära att företag och företagssammanslutningar snabbt lämnar kvantitativ och kvalitativ marknadsinformation som är utförlig, korrekt och tillförlitlig, när andra informationskällor har visat sig vara otillgängliga, otillräckliga eller bristfälliga. För detta ändamål bör kommissionen först anta ett beslut som anger skälen till varför andra metoder att skaffa den nödvändiga informationen visat sig vara ineffektiva. Det är underförstått att begreppet företag har samma innebörd som inom andra områden av unionsrätten, särskilt konkurrensrätten.
- (9) För att säkerställa att medlemsstaterna involveras i tillämpningen av denna förordning, vilket återspeglar principen om lojalt samarbete mellan kommissionen och medlemsstaterna såsom anges i artikel 4.3 i EU-fördraget, är det lämpligt att förskriva att alla kommissionens beslut om att använda sin befogenhet att begära information från företag och företagssammanslutningar enligt denna förordning utan dröjsmål ska meddelas till den eller de berörda medlemsstaterna.
- (10) Syftet med denna befogenhet är inte att skapa nya efterlevnadsbefogenheter för kommissionen, såsom befogenheter att vidta rättsliga åtgärder mot överträdelse av unionsrätten i fråga om den inre marknaden som begåtts av enskilda marknadsaktörer. Dess syfte är snarare att ge kommissionen möjlighet att med ytterligare undersökningar, om detta är absolut nödvändigt för att fullgöra den uppgift som har anförtrotts kommissionen enligt EUF-fördraget, säkerställa tillämpningen av unionsrätten i syfte att upprätta den inre marknaden och säkerställa dess funktion. Med hänsyn till upprättandet av en fullt fungerande inre marknad är det lämpligt att

förtydliga att denna befogenhet även omfattar de ekonomiska sektorer inom den inre marknaden för vilka EUF-fördraget har planerat en gemensam politik, dvs. sektorerna jordbruk och fiske (med undantag av bevarandet av havets biologiska resurser) samt transport, miljö och energi.

- (11) För att detta utredningsverktyg ska vara effektivt bör den sökta informationen avse tillämpningen av relevant unionsrätt. Denna kan till exempel bestå av faktauppgifter om marknaden, inklusive kostnadsstruktur, prispolitik, kännetecken för produkter eller tjänster eller geografisk fördelning av kunder och leverantörer. Den kan också bestå av företags eller företagssammanslutningars faktabaserade analys av den inre marknads funktion, t.ex. i fråga om upplevda rättsliga hinder och inträdeshinder eller kostnaderna för gränsöverskridande verksamheter. För att minimera kostnaderna för att besvara begäranden om information, bör sådana begäranden endast omfatta information som det är sannolikt att det berörda företaget eller den berörda företagssammanslutningen har.
- (12) När kommissionen begär information från företag och företagssammanslutningar måste den välja ut mottagarna noggrant, så att begäranden bara ställs till företag och företagssammanslutningar, särskilt större företag i de berörda medlemsstaterna, som kan lämna tillräckligt relevant information. Syftet med begärandena om information är exempelvis att utifrån tillgänglig information lösa ett förmodat allvarligt problem med tillämpningen av unionsrätten på områdena för den inre marknaden, t.ex. jordbruk och fiske (med undantag av bevarandet av havets biologiska resurser) samt transport, miljö och energi. De syftar inte till att åtala företag för deras eventuella underliggande beteende. Följaktligen är de sanktioner som föreskrivs i instrumentet utformade för att användas endast i två fall. De omfattar endast ett avsiktligt underlåtande eller ett underlåtande genom grov oaktsamhet att besvara en begäran om information och ett avsiktligt eller genom grov oaktsamhet oriktigt, ofullständigt eller vilseledande svar. I syfte att förbättra en korrekt tillämpning av reglerna för den inre marknaden skulle den inhämtade informationen i förekommande fall också kunna användas för att ge en inblick i situationer där företag har svårt att följa lagstiftningen. För att undvika en oproportionerligt stor administrativ börda för mikroföretag, som i vilket fall som helst sannolikt inte kommer att kunna ge tillräckligt relevant information, bör det inte vara möjligt för kommissionen att ställa en begäran om information till denna kategori av företag. När kommissionen ställer en begäran om information till små och medelstora företag, bör den ta vederbörlig hänsyn till proportionalitetsprincipen. Samtidigt som det inte är sannolikt att små och medelstora företag bedriver verksamhet i någon större skala som gör det möjligt för dem att i hög grad påverka marknadsresultat, skulle den information som inhämtas från små och medelstora företag kunna visa sig vara värdefull när det gäller att informera kommissionen om svårigheter i samband med den inre marknads upprättande och funktion. Den information som är lättillgänglig för små och medelstora företag kan vara anekdotisk, men den skulle ändå kunna varna kommissionen om de svårigheter som kan drabba små och medelstora företag på den inre marknaden. Små och medelstora företag ska normalt inte och bör inte ådra sig några betydande ytterligare kostnader för insamling av uppgifter som tillgodoser detta verktyg. Med tanke på deras förhållandevis svagare förhandlingsposition i värdekedjan kan små och medelstora företag vara mer tillmötesgående när det gäller att tillhandahålla information om de får möjlighet att använda ett förfarande som tar vederbörlig hänsyn till konfidentialitet och anonymitet. Att lösa ett problem med den inre marknads upprättande och funktion skulle framför allt kunna gynna små och medelstora företag eftersom det ofta är små innovativa företag som möter de största hindren när de försöker etablera sig och expandera på hela den inre marknaden. Av

konsekvens- och rättssäkerhetsskäl bör definitionerna av ”mikroföretag”, ”små företag” och ”medelstora företag” i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU²⁸ gälla.

- (13) När det gäller konsekvens i tillämpningen av unionsrätten på området för den inre marknaden samt jordbruk och fiske (med undantag av bevarandet av havets biologiska resurser) samt transport, miljö och energi, är det nödvändigt att upprätta rutiner för utbyte av information mellan kommissionen och medlemsstaterna som rör begäranden om information och vid behov svar på sådana begäranden, utan att det påverkar kraven på tystnadsplikt.
- (14) Det utredningsverktyg som föreskrivs i denna förordning är särskilt användbart för kommissionen för att säkerställa tillämpningen av unionsrätten på området för den inre marknaden. Det är även användbart för alla efterföljande åtgärder för kontroll av efterlevnaden som utförs av berörda medlemsstater och som skulle kräva användning av den relevanta information som samlats in med hjälp av denna befogenhet och som kommissionen lämnar ut till de berörda medlemsstaterna. Om man upplever att det är svårt att tillämpa de befintliga reglerna, även i situationer där företag inte kan följa lagstiftningen eftersom det saknas rättslig klarhet, kan detta utredningsverktyg också vara användbart efter det att användningen av andra verktyg för och källor till relevant information har visat sig vara otillräckliga och inte kunnat bidra till utarbetandet och utformningen av olika lagstiftningslösningar. Det är också lämpligt att inte tillåta användningen av sådan information för andra ändamål, i synnerhet tillämpningen av konkurrensreglerna i EUF-fördraget, utan att det påverkar återanvändning av information som görs tillgänglig för allmänheten.
- (15) Kommissionen bör ha möjlighet att vid behov säkerställa efterlevnaden av de begäranden om information som den skickar till ett företag eller en företagssammanslutning genom beslut om att ålägga proportionella böter eller viten. När kommissionen fastställer storleken på böter och viten, bör den ta vederbörlig hänsyn till proportionalitetsprincipen (inbegripet lämplighetsaspekten), särskilt för små och medelstora företag. Rättigheterna för de parter som man begärt information från bör skyddas genom att parterna får tillfälle att lägga fram sina synpunkter, innan något beslut om att ålägga böter eller viten fattas.
- (16) Kommissionen bör, med hänsyn till proportionalitetsprincipen (inbegripet lämplighetsaspekterna), ha möjlighet att minska vitesbeloppet eller helt bortse från vitet när mottagarna av begäran tillhandahåller den begärda informationen, även om detta sker efter det att tidsfristen löpt ut. Av rättssäkerhetsskäl är det också lämpligt att införa preskriptionstider för åläggande och verkställighet av böter och viten.
- (17) Domstolen bör i enlighet med artikel 261 i EUF-fördraget ha obegränsad behörighet i fråga om kommissionens beslut att ålägga böter eller viten i enlighet med denna förordning, vilket innebär att den kan upphäva, sänka eller höja de böter eller viten som ålagts av kommissionen.
- (18) Med tanke på insyn och rättssäkerhet är det lämpligt att kommissionens beslut blir offentliga. När kommissionen offentliggör och hanterar sådan information bör den

²⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG (EUT L 182, 29.6.2013, s. 19).

respektera reglerna om tystnadsplikt i enlighet med artikel 339 i EUF-fördraget, inbegripet skyddet av konfidentiell information.

- (19) Utlämnande av information om ett företags affärsverksamhet skulle på ett allvarligt sätt kunna skada detta företag. Kommissionen bör därför ta vederbörlig hänsyn till företagens berättigade intressen, i synnerhet av att skydda sina affärshemligheter. För att säkerställa att affärshemligheter och annan konfidentiell information som lämnas ut till kommissionen behandlas i enlighet med artikel 339 i EUF-fördraget bör varje företag eller företagssammanslutning som lämnar information tydligt ange vilken information som anses vara konfidentiell och varför den är det. Kommissionen bör inte ha rätt att lämna ut konfidentiell information som tillhandahålls från sådana uppgiftslämnare till den medlemsstat som berörs av begäran, såvida den inte tidigare har fått uppgiftslämnarnas samtycke till att lämna ut denna information. Den berörda uppgiftslämnaren bör åläggas att förse kommissionen med en separat icke-konfidentiell version av informationen som kan lämnas till den berörda medlemsstaten. I fall där information som markerats som konfidentiell inte verkar omfattas av tystnadsplikt bör det finnas rutiner som ger kommissionen möjlighet att avgöra i vilken utsträckning sådan information kan lämnas ut. I varje sådant beslut om att tillbakavisa ett påstående om att viss information är konfidentiell bör det anges en tidsperiod efter vilken informationen får lämnas ut, så att uppgiftslämnaren kan utnyttja ett eventuellt rättsligt skydd som står till dennes förfogande, inklusive eventuella interimistiska åtgärder. Rättigheterna för uppgiftslämnaren bör skyddas genom att denne ges tillfälle att lägga fram sina synpunkter, innan något beslut om att tillbakavisa påståendet om konfidentialitet fattas.
- (20) Med tanke på att det utredningsverktyg som föreskrivs i denna förordning endast ska användas i undantagsfall, och i syfte att följa upp i vilken utsträckning det används, ska kommissionen vartannat år utarbeta en rapport om tillämpningen av denna förordning och lägga fram den för Europaparlamentet och rådet.
- (21) Denna förordning är förenlig med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Denna förordning syftar särskilt till att säkerställa fullständig respekt för rätten till skydd av privatlivet och familjelivet, rätten till skydd av personuppgifter, rätten till god förvaltning, särskilt när det gäller tillgång till handlingar, samtidigt som affärshemligheter, rätten till ett effektivt rättsmedel och en opartisk domstol, rätten till försvar samt principen om laglighet och principen om att påföljder ska vara proportionerliga respekteras.
- (22) När de åtgärder som föreskrivs i denna förordning innebär behandling av personuppgifter bör de vidtas i enlighet med unionsrätten om skydd av personuppgifter, särskilt direktiv 95/46/EG²⁹. När det gäller kommissionens behandling av personuppgifter och inom ramen för denna förordning, ska den följa bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001³⁰.

²⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, 23.11.1995).

³⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter (EGT L 8, 12.1.2001, s. 1).

- (23) Eftersom målen för denna förordning, dvs. att underlätta kommissionens tillgång till sådan information om marknaden som den behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter när det gäller att uppnå en väl fungerande inre marknad, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av deras omfattning och verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå, får unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (24) Denna förordning bör inte påverka medlemsstaternas utredningsbefogenheter. Syftet med denna förordning är inte att ändra, begränsa eller upphäva de utredningsbefogenheter som kommissionen eller unionens organ eller byråer redan har fått i enlighet med andra unionsrättsakter. Denna förordning bör i synnerhet inte påverka kommissionens utredningsbefogenheter i samband med tillämpningen av de konkurrensregler som är nödvändiga för att den inre marknaden ska fungera.
- (25) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 28.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 och avgav ett yttrande den [...].

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Kapitel I

Allmänna bestämmelser

Artikel 1

Syfte

1. I denna förordning fastställs regler för följande:
 - a) De villkor enligt vilka kommissionen får begära att företag och företagssammanslutningar tillhandahåller den information som behövs för att fullgöra de uppgifter som anförtrots kommissionen när det gäller de områden som avses i artikel 2.
 - b) Det förfarande som ska följas för att begära sådan information.
2. Denna förordning ska tillämpas utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser som gör det möjligt för kommissionen eller unionens organ eller byråer att samla in eller begära information.

Artikel 2

Tillämpningsområde

Denna förordning ska omfatta följande områden:

1. Den inre marknaden, i den mening som avses i artikel 26.2 i fördraget.
2. Jordbruk och fiske, utom bevarande av levande resurser i haven.
3. Transporter.
4. Miljö.

5. Energi.

Artikel 3

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *mikroföretag*: företag enligt definitionen i artikel 3.1 i direktiv 2013/34/EU.
2. *små företag*: företag enligt definitionen i artikel 3.2 första stycket i direktiv 2013/34/EU.
3. *medelstora företag*: företag enligt definitionen i artikel 3.3 i direktiv 2013/34/EU.

Artikel 4

Befogenhet att begära information från företag och företagssammanslutningar

Om ett allvarligt problem med tillämpningen av unionsrätten riskerar att undergräva förverkligandet av ett viktigt politiskt mål får kommissionen begära information från företag eller företagssammanslutningar, såsom föreskrivs i kapitel II, för att ta itu med ovannämnda problem.

KAPITEL II

Villkor och förfarande för begäran om information

Artikel 5

Villkor

1. Kommissionen ska endast använda befogenheten att begära information från de företag och företagssammanslutningar som avses i artikel 4 om den information som kommissionen har tillgång till och som krävs för det ändamål som avses i artikel 4 inte är tillräcklig eller tillfredsställande och inte kan erhållas i tid på grund av följande skäl:
 - a) Informationen finns inte i en offentligt tillgänglig källa.
 - b) Informationen har inte tillhandahållits av en medlemsstat på kommissionens begäran.
 - c) Informationen har inte tillhandahållits av en juridisk eller en fysisk person.
2. Innan myndigheten begär information i enlighet med artikel 6 ska kommissionen anta ett beslut där den förklarar sin avsikt att använda sin befogenhet att begära information från företag eller företagssammanslutningar enligt denna förordning.

Detta beslut ska innehålla följande:

- a) En sammanfattande beskrivning av det påstådda allvarliga problemet med gränsöverskridande inslag när det gäller tillämpningen av unionsrätten och varför detta problem riskerar att undergräva förverkligandet av ett viktigt politiskt mål.

- b) En sammanfattande beskrivning av den begärda informationen.
- c) En motiverad förklaring till varför informationen är nödvändig för de ändamål som avses i artikel 4.
- d) En motiverad förklaring till varför andra metoder för att erhålla informationen har visat sig vara otillräckliga eller olämpliga eller inte kan erhållas i tid.
- e) Kriterierna för hur mottagarna av begärandena om information väljs ut.

Beslutet ska riktas till den eller de berörda medlemsstaterna. Kommissionen ska underrätta den eller de berörda medlemsstaterna utan dröjsmål.

3. De företag eller de företagssammanslutningar som berörs av begäran enligt artikel 4 är endast skyldiga att tillhandahålla den information som de har.

Kommissionen ska ta vederbörlig hänsyn till proportionalitetsprincipen, särskilt avseende små och medelstora företag.

Artikel 6

Begäran om information som ställs till företag och företagssammanslutningar

1. I de fall som avses i artikel 4 och i enlighet med de villkor som fastställs i artikel 5 får kommissionen genom en enkel begäran eller genom beslut begära att företag och företagssammanslutningar lämnar information.

När kommissionen väljer ut vilka mottagare som begärandena om information ska ställas till, ska syftet vara att säkerställa att sådana begäranden endast riktar sig till företag och företagssammanslutningar som kan lämna relevant information.

Kommissionen ska inte ställa begäranden om information i enlighet med denna förordning till mikroföretag, såvida de inte ingår i en företagsgrupp som minst räknas som liten koncern enligt definitionen i artikel 6.5 i direktiv 2013/34/EU.

2. En enkel begäran som avses punkt 1 ska ange den rättsliga grunden och syftet med begäran, precisera vilken information som begärs och föreskriva en rimlig tidsfrist inom vilken informationen ska lämnas. Den ska också hänvisa till de böter som föreskrivs i artikel 9.1 för lämnande av oriktig eller vilseledande information.
3. Det beslut som avses i punkt 1 ska ange den rättsliga grunden för och syftet med begäran, precisera vilken information som begärs och föreskriva en rimlig tidsfrist inom vilken informationen ska lämnas. Den ska också ange de böter som föreskrivs i artikel 9.1 samt ska ange de vite som föreskrivs i artikel 9.2, beroende på vad som är lämpligt.

Vidare ska den upplysa om företagets eller företagssammanslutningens rätt att få beslutet prövat av EU-domstolen.

Det företag och den företagssammanslutning som berörs kan begära en förlängning av tidsfristen i enlighet med artikel 14.

4. Kommissionen ska samtidigt lämna en kopia av den enkla begäran eller av det beslut som avses i denna artikel till den medlemsstat på vars territorium företaget eller företagssammanslutningen har sitt säte.

Om kommissionen har inlett ett formellt överträdelseförfarande i enlighet med artikel 258 i EUF-fördraget ska kommissionen förse den medlemsstat som berörs av

förfarandet med en kopia av alla enkla begäranden eller beslut som avses i denna artikel och som ställdes eller fattades inom ramen för det förfarandet, oavsett var företaget eller företagssammanslutningen har sitt säte.

5. De beslut som avses i punkt 1 ska riktas till det företag eller den företagssammanslutning som berörs. Kommissionen ska delge mottagaren beslutet utan dröjsmål.

Artikel 7

Svar på begäranden om information och skydd av konfidentiell information

1. De företag eller de företagssammanslutningar som lämnar information till följd av en begäran från kommissionen om information enligt artikel 5 ska lämna sina svar till kommissionen på ett tydligt, fullständigt och korrekt sätt.
2. Kommissionen ska ge mottagaren tillfälle att meddela kommissionen vilken information den anser ska omfattas av tystnadsplikt.

De företag eller de företagssammanslutningar som lämnar information i enlighet med artikel 5 ska tydligt ange vilken information de anser vara konfidentiell och ange skälen för en sådan begäran om konfidentialitet och förse kommissionen med en separat icke-konfidentiell version av inlagan. När informationen ska lämnas inom en viss tidsfrist gäller samma tidsfrist för att tillhandahålla en icke-konfidentiell version.

3. Kommissionen ska vidarebefordra de erhållna svaren till den medlemsstat som berörs av begäran om de är relevanta för ett formellt överträdelseförfarande mot den berörda medlemsstaten enligt artikel 258 i EUF-fördraget. Om ett svar enligt denna artikel innehåller information som är konfidentiell i förhållande till den medlemsstaten, ska kommissionen endast lämna en icke-konfidentiell version av inlagan.
4. Kommissionen ska undersöka huruvida begäran om konfidentialitet för den information som översänts från de uppgiftslämnande företagen eller företagssammanslutningarna enligt punkt 2 andra stycket är välgrundad och rimlig.

Efter det att det företag eller den företagssammanslutning som berörs fått tillfälle att framföra sina synpunkter, får kommissionen fatta ett beslut i vilket det fastställs att den information som påstås vara konfidentiell inte är skyddad och fastställer ett datum efter vilket informationen kommer att lämnas ut. Denna period får inte vara kortare än en månad.

Beslutet ska delges det företag eller den företagssammanslutning som berörs utan dröjsmål.

Artikel 8

Användning av den information som samlats in av kommissionen

Kommissionen ska endast använda den information som samlats in i enlighet med artikel 5 för de ändamål som avses i artikel 4.

Kommissionen får endast i följande fall inkludera konfidentiell information som lämnats av företag eller företagssammanslutningar i dokument som skickas till andra parter eller ska offentliggöras:

- a) Om informationen är en sammanfattning eller i aggregerad form eller i alla händelser i en form som innebär att enskilda företag eller företagssammanslutningar inte kan identifieras.
- b) Om kommissionen tidigare har fått godkännande från uppgiftslämnaren att lämna ut informationen.
- c) Om utlämnandet av informationen till en medlemsstat är nödvändig för att styrka en överträdelse av unionsrätten som omfattas av tillämpningsområdet för denna förordning, under förutsättning att uppgiftslämnaren har haft tillfälle att framföra sina synpunkter innan ett beslut fattas, och att utnyttja tillgängliga rättsmedel före offentliggörandet.

Den information som redan har offentliggjorts får användas av kommissionen för ett annat ändamål än det som anges i denna förordning.

Kapitel III

Böter och viten

Artikel 9

Böter och viten

1. Kommissionen får i den mån det anses nödvändigt och rimligt genom beslut ålägga företag eller företagssammanslutningar böter på högst 1 % av deras föregående räkenskapsårs sammanlagda omsättning, om de uppsåtligen eller av grov oaktsamhet
 - a) lämnar oriktig eller vilseledande information som svar på en begäran enligt artikel 6.2,
 - b) lämnar oriktig, ofullständig eller vilseledande information som svar på ett beslut som antagits enligt artikel 6.3, eller inte lämnar informationen inom den föreskrivna tidsfristen.
2. Kommissionen får genom beslut ålägga företag eller företagssammanslutningar vite, om företaget eller företagssammanslutningarna inte lämnar fullständig, riktig och icke vilseledande information inom den föreskrivna tidsfristen enligt begäran av kommissionen genom beslut som antagits i enlighet med artikel 6.3.
 Vitet får inte överstiga 5 % av det berörda företags eller den berörda sammanslutningens genomsnittliga dagsomsättning under det föregående räkenskapsåret för varje arbetsdag som dröjsmålet varar, beräknat från den dag som anges i beslutet, till dess att det eller den lämnar den information som kommissionen begärt eller krävt.
3. Om ett företag eller en företagssammanslutning inte lämnar någon information eller lämnar ofullständig information, ska kommissionen innan den ålägger böter eller viten fastställa en slutlig tidsfrist på två veckor inom vilken den information som saknas ska erhållas.
4. Kommissionen ska ta hänsyn till arten, varaktigheten och svårighetsgraden hos överträdelsen av artikel 6.1 samt proportionalitetsprincipen, särskilt när det gäller små och medelstora företag, vid fastställandet av bötes- eller vitesbelopp.

5. Om företagen eller företagssammanslutningarna har fullgjort den skyldighet för vars uppfyllande vitet har förelagts, får kommissionen reducera eller avstå från vitesbeloppet.
6. Innan kommissionen antar några beslut i enlighet med punkt 1 eller 2 ska den ge de berörda företagen eller företagssammanslutningarna tillfälle att yttra sig.

Artikel 10

Preskriptionstid för åläggande av böter och viten

1. De befogenheter som kommissionen ges i artikel 9 ska omfattas av en preskriptionstid på tre år.
2. Den period som anges i punkt 1 ska börja löpa den dag då den överträdelse som avses i artikel 9 begås. Vid fortsatta eller upprepade överträdelser av artikel 6.1 ska perioden dock börja löpa den dag då överträdelsen upphör.
3. Åtgärder som kommissionen vidtar i syfte att undersöka eller ingripa mot en eventuell överträdelse av artikel 6.1 ska avbryta preskriptionstiden för åläggande av böter eller viten, med verkan från den dag då åtgärden delges det berörda företaget eller den berörda företagssammanslutningen.
4. Efter varje avbrott ska preskriptionstiden börja löpa på nytt. Preskriptionstiden ska dock löpa ut senast den dag då sex år har förflutit utan att kommissionen har ålagt böter eller viten. Denna period ska förlängas med den tid under vilken preskriptionstiden tillfälligt upphör i enlighet med punkt 5.
5. Preskriptionstiden för åläggande av böter eller viten ska avbrytas under den tid som kommissionens beslut är föremål för prövning av EU-domstolen.

Artikel 11

Preskriptionstider för verkställighet av böter och viten

1. Kommissionens befogenhet att verkställa beslut som fattats enligt artikel 9 ska omfattas av en preskriptionstid på fem år.
2. Den period som anges i punkt 1 ska börja den dag då det beslut som fattats enligt artikel 9 vinner laga kraft.
3. Den preskriptionstid som anges i punkt 1 ska avbrytas
 - a) genom underrättelse av ett beslut om ändring av det ursprungliga bötes- eller vitesbeloppet eller om avslag på en begäran om en sådan ändring,
 - b) genom åtgärder som vidtas av en medlemsstat, på kommissionens begäran, eller av kommissionen, för att driva in böterna eller vitet.
4. Efter varje avbrott ska preskriptionstiden börja löpa på nytt.
5. Den preskriptionstid som anges i punkt 1 ska avbrytas under den tid som
 - a) en uppgiftslämnare medges betalningsfrist,
 - b) indrivningen har skjutits upp enligt ett beslut av EU-domstolen.

Artikel 12

Mottagare av beslut

Beslut som fattas enligt artikel 9.1 och 9.2 ska riktas till det berörda företaget eller den berörda företagssammanslutningen. Kommissionen ska delge mottagaren beslutet utan dröjsmål.

Artikel 13

Domstolens prövning

Europeiska unionens domstol ska ha obegränsad behörighet enligt artikel 261 i EUF-fördraget att ompröva böter och viten som åläggs av kommissionen. Domstolen får undanröja, sänka eller höja böter eller viten som har beslutats.

Kapitel IV

Slutbestämmelser

Artikel 14

Förlängning av tidsfrister

Tidsfrister ska anges i månader eller arbetsdagar.

En begäran om förlängning av en tidsfrist ska vara motiverad och ska senast fem arbetsdagar före tidsfristens utgång lämnas in skriftligen till den avdelning och adress som angetts av kommissionen. Kommissionen får besluta att förlänga fristen om det är motiverat och rimligt.

Artikel 15

Offentliggörande av beslut

1. Kommissionen ska i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra en sammanfattning av de beslut som den har fattat enligt artikel 5.2. I sammanfattningen ska anges att det är möjligt att få en kopia av beslutet på det språk eller de språk som beslutet avfattats på.
2. Kommissionen ska i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra de beslut som den fattar i enlighet med artikel 9.1 och 9.2.”

Artikel 16

Tystnadsplikt

Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 7 och 8 får medlemsstaterna, deras tjänstemän och övriga anställda inte lämna ut information som de har inhämtat med stöd av denna förordning och som omfattas av tystnadsplikt.

Artikel 17

Skydd av personuppgifter

I fråga om behandling av personuppgifter inom ramen för denna förordning ska medlemsstaterna utföra sina uppgifter enligt denna förordning i enlighet med nationella lagar och andra författningar som införlivar direktiv 95/46/EG. I fråga om kommissionens behandling av personuppgifter inom ramen för denna förordning, ska den följa bestämmelserna i förordning (EG) nr 45/2001.

Artikel 18

Rapporter

Kommissionen ska vartannat år utarbeta en rapport om tillämpningen av denna förordning och lägga fram den för Europaparlamentet och rådet.

Artikel 19

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Talman

På rådets vägnar
Ordförande